

Konferencija
Sugauta saulė, įkinkytas vėjas:
klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje
2010 m. liepos 27 d., antradienis
Trakai

Projektas

Šiaurės ir Baltijos šalių NVO partnerystė darniai energetikai

Projektą remia:

norden

Šiaurės ministrų tarybos
biuras Lietuvoje

Projektą įgyvendina:

DARNAUS
VYSTYMO
INICIATYVOS

Partneriai:

Danijos ekologinė taryba

Latvijos gamtos fondas

Švedijos atsinaujinančios energetikos asociacija

**Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos
švelninimas vietos lygmenyje**

Atsinaujinančios energetikos įstatymas: planai ir galimybės

**Saulius Pikšrys
Bendrija “Atgaja”;**

Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

**Ar reikia kad Lietuvoje vystytųsi
atsinaujinanti energetika ???**

Deklaruojama kad reikia, tačiau:

- Nėra valstybės strateginio požiūrio į darnios energetikos plėtrą (kiekviena žinyba veikia savo siaurų interesų ribose);
- Teisinis reguliavimas vykdomas padrikai;
- Energetikos ministerija - nekompetetinga;
- Siekiama apriboti instaliuotas galias ir gamybą;
- Siekiama įdiegti ydingą tarifo mechanizmą;
- Sudaromos nepalankios sąlygos prisijungimui prie tinklų;

Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

Atsinaujinančios Energetikos Plėtros Tendencijos Europoje:

Atsinaujinančios energetikos plėtros tendencijos ES:

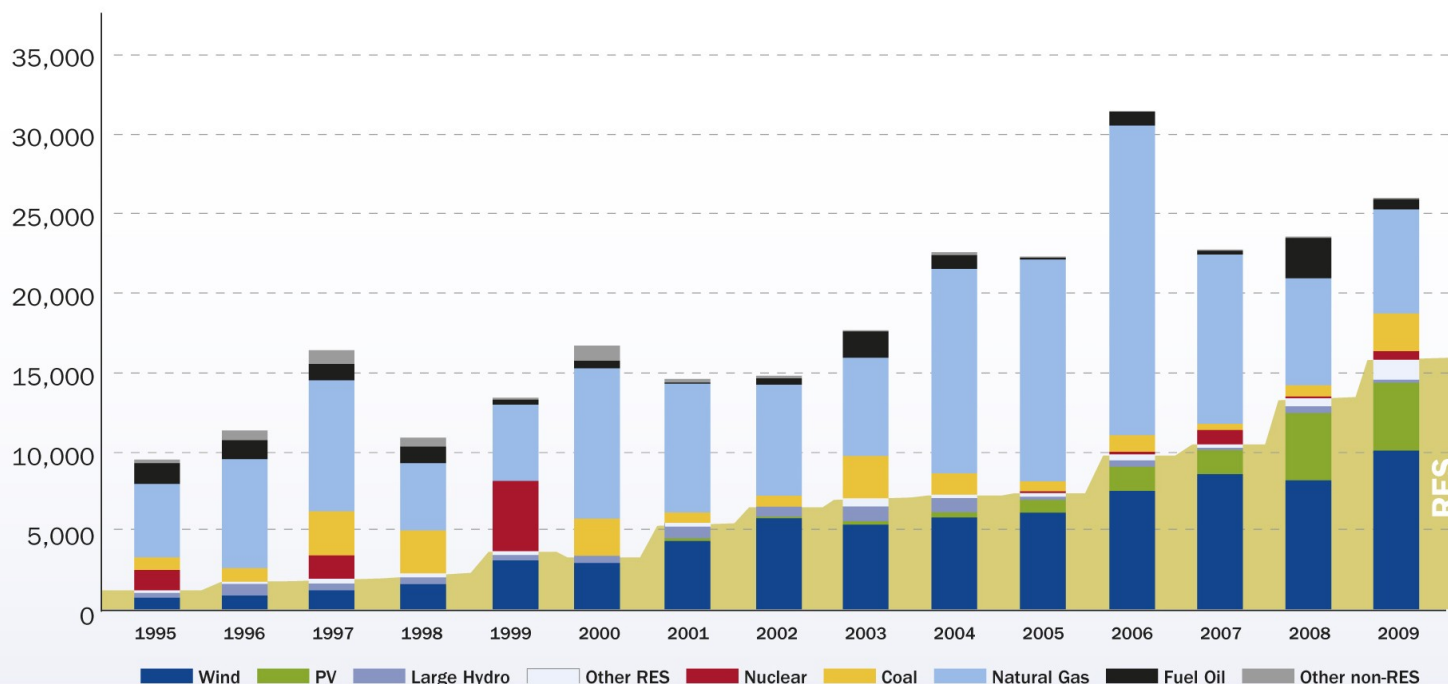
- ES per 2009 instaliuota 10163 MW vėjo jėgainių (23 % daugiau negu 2008);
- ES per 2009 vėjo energetikos instaliuotos galios sudarė 39 % nuo visų naujai instaliuotų galių;
- ES per 2009 į vėjo energetiką buvo investuota 13 milijardų eurų;
- ES per 2009 atsinaujinančios energetikos instaliuotos galios sudarė 63 % nuo visų naujai instaliuotų galių (viso 26363 MW);
- Iki 2050 planuojama pasiekti 100 % AE.

Sugauta saulē, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

1995 - 2009 metais instaliuota galia pagal pirminės energijos šaltinius

NEW INSTALLED CAPACITY PER YEAR IN MW

FIGURE 2.1

Source: EWEA, EPIA, ESTELA, EI-OEA, and Platts Powervision

Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

Atsinaujinančios energetikos plėtros prognozės ES

billion kilowatt hours

500

450

400

350

300

250

200

150

100

50

0

History

Projections

Solar

Geothermal

Waste

Wind

Biomass

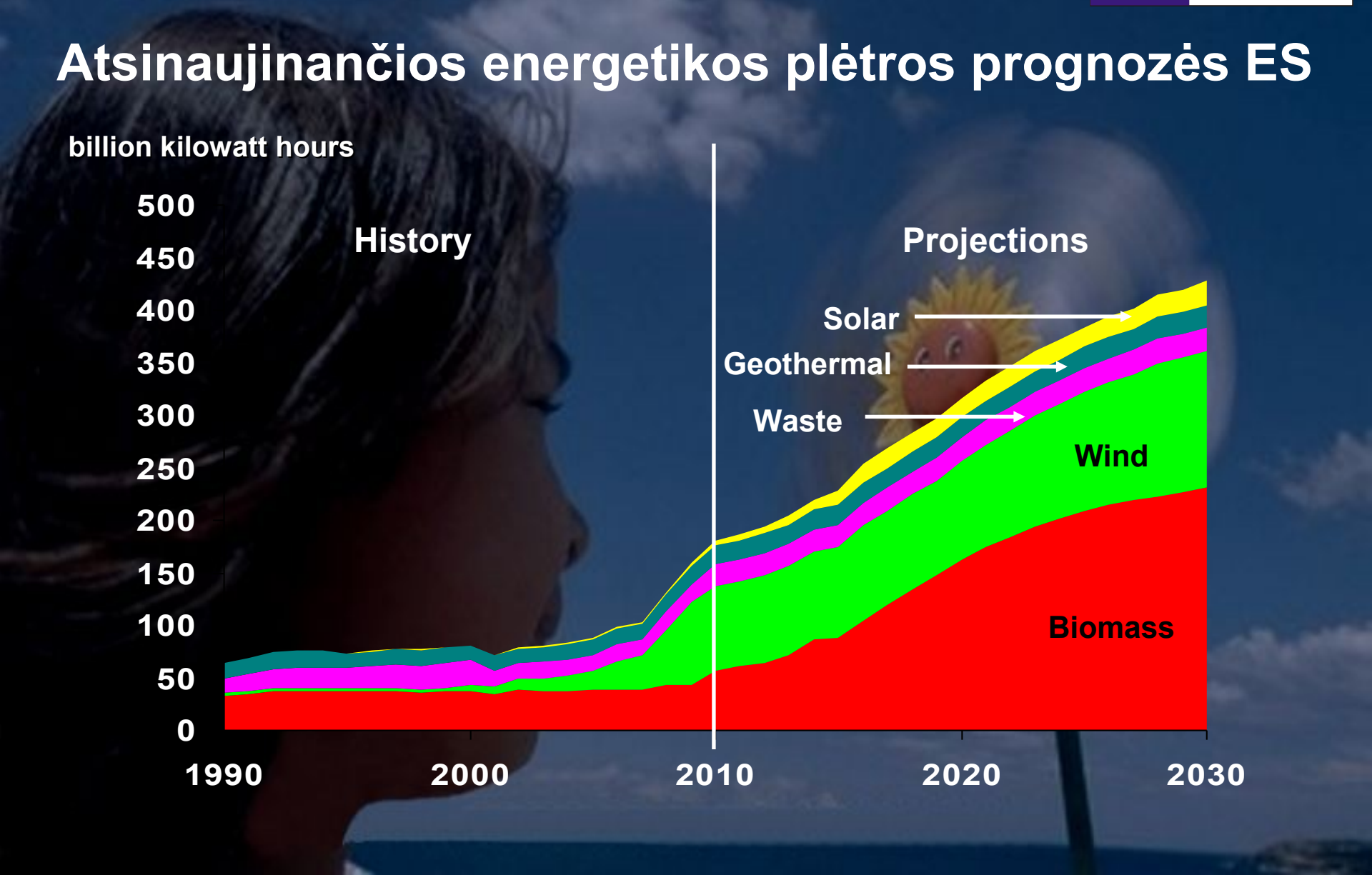
1990

2000

2010

2020

2030

**Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos
švelninimas vietos lygmenyje**

Kam Reikalingas Atsinaujinančių Energijos Ištekliau Istatymas ???

AEI stipriosios pusės

- Didžiuliai nepanaudoti AE ištekliai;
- Didesni nei daugelyje kitų ES šalių biomasės ištekliai, todėl patrauklios galimybės naudoti biomasės išteklius artimuoju laikotarpiu (ypač kogeneracijai);
- Dideli vėjo energijos ištekliai;
- ES teisinė bazė skatina remti AEI naudojimą;
- Energetinės nepriklausomybės ir saugumo įgyvendinimo galimybės;
- Importo – eksporto deficito mažinimas;
- Socialinių – ekonominių problemų sprendimas.

AEI silpnosios pusės

- Nesusiformavusi nacionalinė mokestinė AE skatinimo tvarka;
- Silpna AEI pramonė, menka patirtis;
- Maži nuosavi finansiniai ištekliai, silpna techninė infrastruktūra didelio masto AEI vystymui;
- Parama tradicinei energetikai (AE, gamtinės dujos, elektros importuotojai).

AEI Įstatymo Paskirtis ir Tikslai

- **Garantuoti tvarų aprūpinimą energija;**
- **AE dalis bendrame galutiniam energijos suvartojime 2020 metais turi sudaryti 23 %;**
- **Skatinti elektros, šilumos ir degalų gamybos iš AEI technologijų diegimą;**
- **Skatinti naudoti atsinaujinančius energijos išteklius, vartotojui priimtina kaina;**
- **Tausoti aplinką (klimato kaita, degimo produktai, atliekų susidarymas);**
- **Tausoti organinį kūrą;**
- **Mažinti priklausomybę nuo kuro importo.**

AEI Įstatymo Pagrindiniai Uždaviniai

- Įtvirtinti atsinaujinančios energijos išteklių naudojimo pirmenybę skatinančius principus, tuo tausoiant organinį kūrą, ir mažinant priklausomybę nuo energijos išteklių importo;
- Sukurti palankias sąlygas investuotojams, tuo sudarant galimybę taupyti šalies finansinius išteklius;
- Įtvirtinti skaidrią ir pagrįstą energijos kainų nustatymo tvarką;
- Pagerinti regionų socialines-ekonomines galimybes, sukuriant naujas darbo vietas;
- Įtvirtinti precedentą geros patirties diegimui, (šilumą gaminti iš biokuro gerokai pigiau).

**Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos
švelninimas vietos lygmenyje**

Pagrindinės AEI Įstatymo Projekto Nuostatos

Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

- **Instaliuotų galių ir gamybos ribojimas:**
 - Vėjo 500 MW;
 - Saulės 10 MW;
 - Biokuro elektrinių 150 MW;
 - Hidro 180 MW;
- **Fiksuotas rėmimo tarifas;**
- **Tik vienas rėmimo būdas;**
- **Privalomas prijungimas prie tinklų;**
- **Privalomas supirkimas;**
- **Priėmimas ir perdavimas pirmumo teise;**
- **Lengvatos individualiems mažiems gamintojams.**

Elektrinių prijungimas prie tinklo

- Tinklo operatoriai privalo:
 - Išduoti išankstines projektavimo sąlygas naujų elektros energijos pajėgumų statybai ar esamų plėtrai;
 - Pirmumo teise prijungti įrenginius, gaminančius elektrą panaudojant AEI;
 - Gali priskirti įrenginį prie kito tinklo jungties taško tačiau privalo padengti dėl to atsiradusius kaštų pokyčius gamintojui;
 - Jei tinklą operatorius nevykdo savo įsipareigojimų gamintojas gali pareikalauti patirtų nuostolių kompensacijos.

Elektros energijos iš AEI supirkimo tvarka

- Elektros energijos gamyba iš AEI skatinama, taikant fiksuotų supirkimo tarifų paramos schemą;
- Fiksuotus supirkimo tarifus per 6 mėn. nuo įstatymo įsigaliojimo nustato VKEKK;
- Fiksuoti supirkimo tarifai diferencijuojami pagal skirtingas elektros energijos gamybos iš AEI technologijas ir šių technologijų elektrinės galias;
- Gamintojui 12 metų nuo leidimo elektros energijai gaminti išdavimo dienos taikomas nekintantis fiksuotas supirkimo tarifas.

Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

bendrija · community
ATGAJA

CEE

bankwatch
network

Skatinamieji tarifai pagal technologijas ir galias

- **Hidroelektrinės:**

- iki 100 kW;
- nuo 100 kW iki 1 MW;
- nuo 1 MW iki 10 MW;
- virš 10 MW.

- **Vėjo elektrinės:**

- iki 30 kW veikiančios sausumoje;
- nuo 30 kW iki 250 kW veikiančios sausumoje;
- virš 250 kW galios, esančios Kretingos, Skuodo, Palangos, Klaipėdos, Neringos, Šilutės, Pagėgių ir Tauragės savivaldybėse, veikiančios sausumoje;
- virš 250 kW galios, esančios kitose savivaldybėse;
- vėjo elektrinės jūroje.

Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

- **Biokuro (įskaitant biodujų) elektrinės:**
 - iki 150 kW;
 - ·nuo 150 kW iki 500 kW;
 - ·nuo 500 kW iki 5 MW;
 - ·biokuro, išskyrus biodujų, elektrinėms virš 5 MW.
- **Fotoelektrinės:**
 - iki 30 kW;
 - ·nuo 30 kW iki 100 kW;
 - ·nuo 100 kW iki 1 MW;
 - ·virš 1 MW.

AE skatinimo šaltiniai

- **AE plėtros specialioji programa.** Programos lėšos kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje. Programos finansavimo pajamos ir išlaidos, vadovaujantis specialiujų programų finansavimo principais, planuojamos valstybės biudžete.
- **Programos finansavimo šaltiniai:**
 - Dalis akcizo pajamų, gautų už iškastinio kuro naudojimą (mazutą, orimulsiją, elektros energiją, gamtines dujas, akmenis anglį, koksa, krosnių kurą ir kt.);
 - 40 % pajamų iš prekybos nustatytais normos vienetais klimato kaitos rinkoje;
 - tiesioginė bei netiesioginė ES parama;
 - savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų bei užsienio valstybių lėšos, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai;
 - kitos teisėtai gautos lėšos.

AEI Įstatymo Projekto Eiga

- **2009 sausį suformuota darbo grupė;**
- **Darbo grupė turėjo paruošti projektą iki 2009 rugsėjo;**
- **2010 kovą projektas užregistruotas Seime;**
- **Vyriausybės išvada gauta tik 2010 birželį;**
- **Vyriausybės išvada dviprasmiška;**
- **Mėginimas tvirtinti poįstatyminius įstatymo įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus prieš priimant įstatymą;**
- **Įstatymo priėmimas atidėtas Rudens Sesijai.**

Sugauta saulė, įkinkytas vėjas: klimato kaitos švelninimas vietos lygmenyje

Dėkoju už dėmesį !

Daugiau informacijos

www.lvea.lt

www.atgaja.lt

saulius@atgaja.lt